

Ťažba kryptomien

Postupným vývojom platobného styku a zavádzaním technológií do zúčtovacích vzťahov nastal prechodom od hotovostných peňazí k bezhotovostným. Tie sú presným ekvivalentom ich hotovostnej podoby, čiže ich výmena prebieha jedna ku jednej. Digitalizácia (hotovostných) peňazí znamenala zároveň vznik a vývoj nových, čisto digitálnych mien, ktoré dnes poznáme aj pod označením virtuálne meny. Rozdiel je oproti bežnej mene je v tom, že im chýba hotovostná zložka. Kryptomeny sú podmnožinou virtuálnych mien. Ako funguje a ako sa správa dnes jedna z najznámejších kryptomien - Bitcoin? Je ešte výhodné do nej investovať a rentabilné ju ťažiť?

Ako sme už spomínali, kryptomeny sú určitým typom virtuálnych mien, ktoré sú založené na kryptografii (šifrovaní). Práve dômyselnou kombináciou technologicko-ekonomických postupov sú zabezpečené proti falšovaniu a ďalšiemu vytváraniu proti pravidlám protokolu. Vďaka týmto vlastnostiam a zabezpečeniu je možné ich používať na nákup reálnych tovarov a služieb. Kryptomeny majú pár spoločných charakteristických vlastností, medzi ktoré patrí najmä maximálny preddefinovaný (konečný) počet jednotiek, transparentnosť či nemožnosť storna pri platbe.

Vo svete už dnes existuje množstvo virtuálnych mien (kryptomien), ktoré sa v poslednom čase tešia veľkej obľube ale aj pozornosti investorov, ktorí s nimi začali obchodovať. Me-

dzi najznámejšie a najrozšírenejšie kryptomeny patrí už vyššie spomínaný Bitcoin. Ďalšími používanými kryptomenami sú: Ethereum, Litecoin či Monero.

Bitcoin je dnes najznámejšou a najpoužívanejšou kryptomenou, ktorá bola vytvorená pred deviatimi rokmi v roku 2009. Pomocou Bitcoinu je možné vykonávať okamžité platby komukoľvek na svete, pričom nie je potrebný žiaden sprostredkovateľ. Správa transakcií a vydávanie (ťažba) tejto virtuálnej meny je vykonávaná kolektívne v rámci decentralizovanej databázy, blockchain, ktorá je pre fungovanie Bitcoinu nevyhnutná. Jednotkou Bitcoinu je 1 BTC.

„Blockchain je pre Bitcoin to isté, čo je internet pre e-mail – veľký elek-

V tomto čísle:

Z nového plánovaného rozpočtu EÚ sa Slovensku ujde menej financií

Inflácia v Českej republike dosiahla za máj 2,2 %

Summit G7 nepriniesol vyriešenie eskalácie vzťahov v dôsledku obchodných cieľ zo strany USA

FED v USA dvíhol na svojom zasadnutí opäť základnú úrokovú sadzbu v rozpätí 1,75—2 %

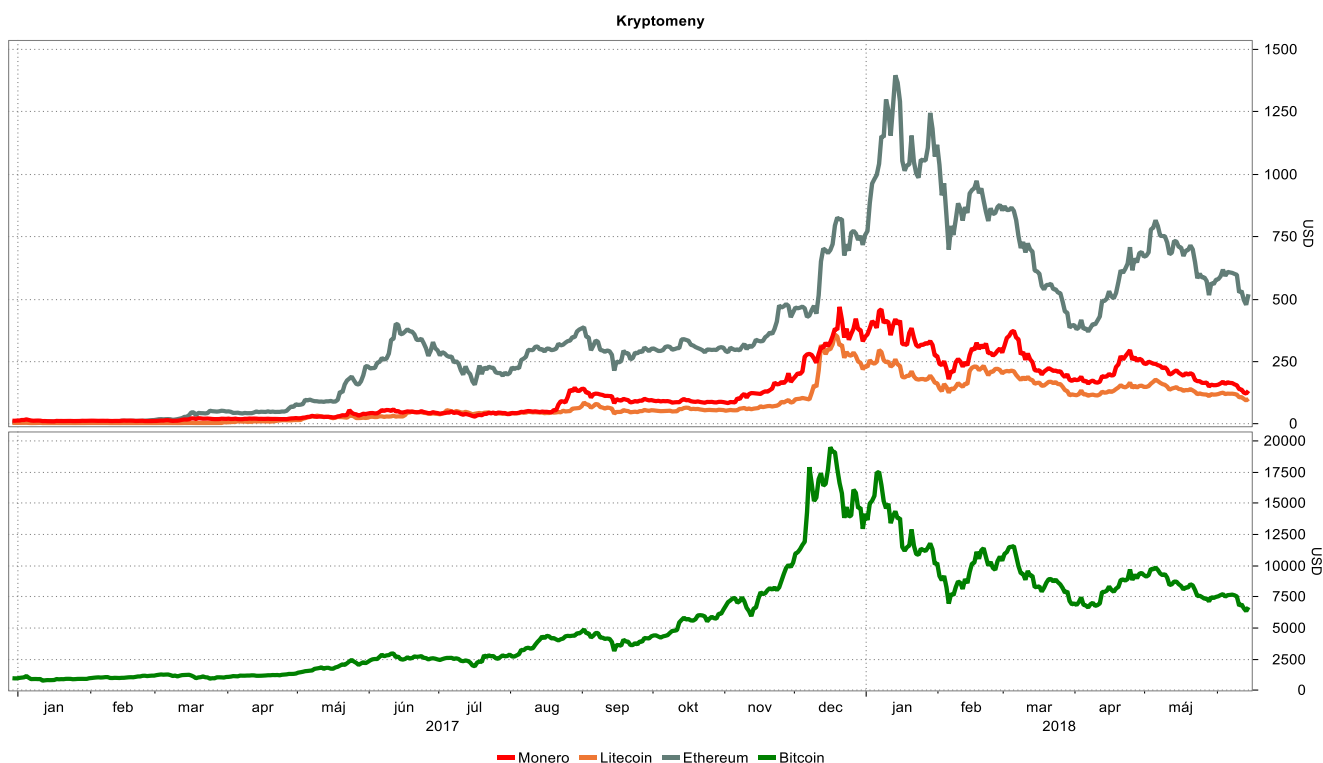
Inflácia v USA dosiahla 2,8 %, doprava zaznamenáva až takmer 6 % medziročný rast cien

Od 1.7. sa zvyšuje úroveň životného minima na Slovensku na 205,07 eura

tronický systém, nad ktorým môžete budovať aplikácie. Mena je len jednou z týchto aplikácií.“ Sally Davies.

Druhá najznámejšia a najhodnotnejšia kryptomena, Ethereum, je založená na decentralizovanej databáze, ktorá uchováva a chráni neustále sa zvyšujúci počet záznamov. V informatike je tento špeciálny druh databázy označovaný ako blockchain. Zároveň však ide o decentralizovaný virtuálny stroj na chod takzvaných inteligentných kontraktov.

Ethereum je po Bitcoine druhá najhodnotnejšia kryptomena a jej cena sa dnes na trhu pohybuje na úrovni 497 dolárov, Monero na úrovni 126 dolárov a Litecoin na úrovni 101 dolárov za jednotku.

MACROBOND

O tom, že Bitcoin je stále najpopulárnejšia a najpoužívanější kryptomena svedčí aj nasledujúci graf zobrazujúci využitie Bitcoinu v rôznych inštitúciách alebo predajniach vo svete. Bitcoin je totiž považovaný za bezpečný spôsob platby.

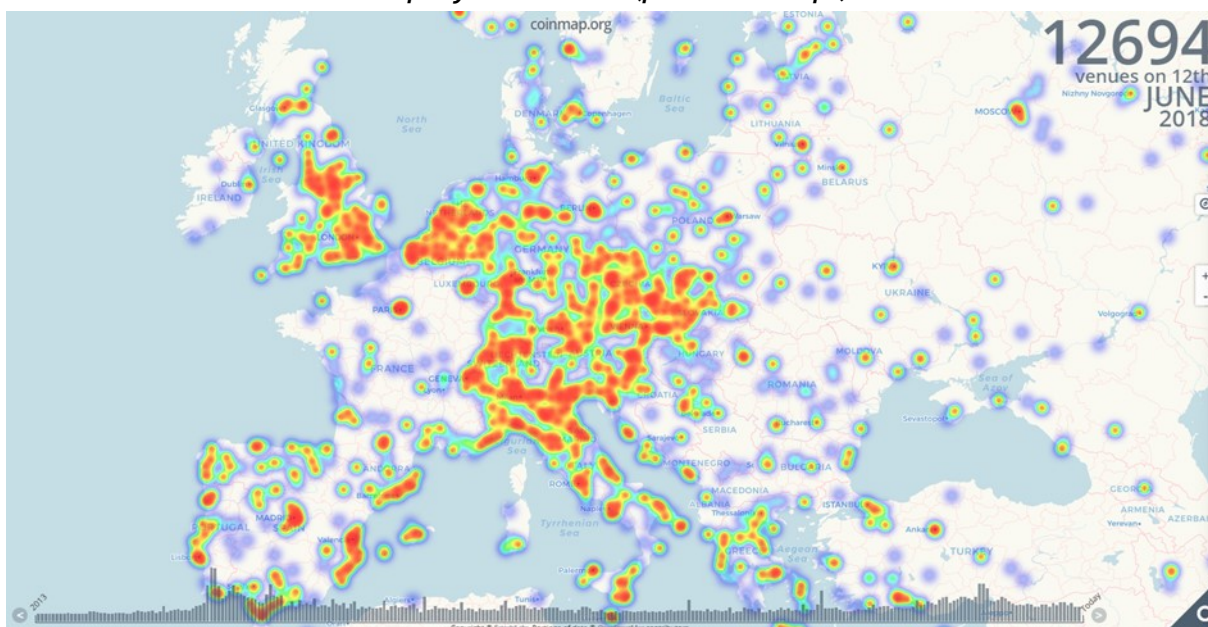
Maximálne preddefinované množstvo Bitcoinov, ktoré je zapísané aj v protokole (súbor pravidiel definujúci, čo je Bitcoin) je 21 miliónov a nikdy sa nezmení. Z toho vyplýva,

že pri obmedzenom množstve a neustále rastúcej popularite (teda rastúcom dopyte) by cena za jednotku mala rásť. Treba si však aj uvedomiť, že skutočné množstvo Bitcoinov v obehu bude o niečo menšie kvôli stratám alebo poškodeniu ťažiacich alebo úložných jednotiek tzv. peňaženiek.

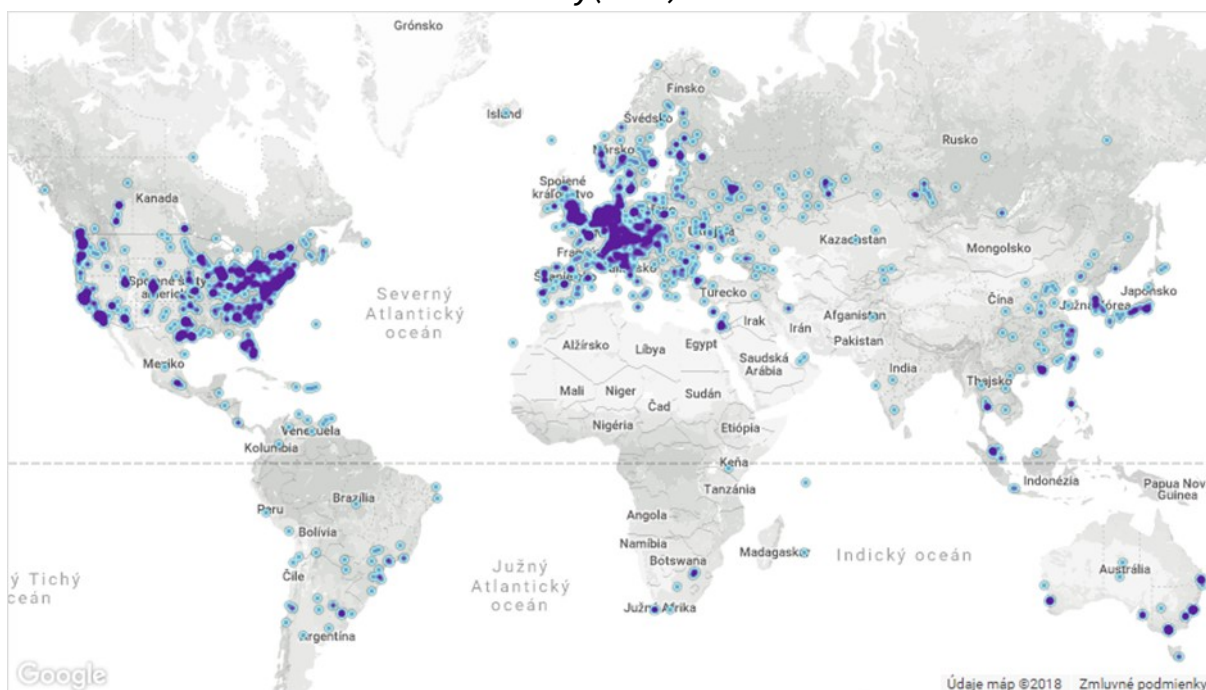
Ako vzniká kryptomeny Bitcoin? Pre vytiahnutie Bitcoinu je potrebné vyriešiť určité matematické problémy, avšak sieť na ktorej Bitcoin fun-

guje, automaticky sťažuje matematické problémy v závislosti od toho ako rýchlo sú vyriešené. S rastom obtiažnosti rastie aj náročnosť na hardware a na energiu. Kým zo začiatku stačilo na ťažbu (riešenie problémov) použiť obyčajný procesor v počítači, neskôr sa prešlo na grafické karty, keďže sa viac hodia na tento typ problémov. Grafické karty sú rýchlejšie, avšak spotrebujú omnoho viac elektrickej energie pričom zároveň produkujú veľké množstvo tepla. Neskôr prišli ko-

Mapa využitia Bitcoinu (pohľad na Európu)

Ťažiacie uzly (nodes) vo svete

merčne vyrábané čipy pre ťažbu, ktoré boli ešte rýchlejšie, no stále náročnejšie na energiu. Vývojári tak vyvinuli špeciálne čipy, ASIC (application specific integrated circuit), určené práve na ťažbu Bitcoinu. S ich pomocou sa ťažba zrýchlila a stala menej náročná na energiu. S nárastom popularity Bitcoinu sa znásobil aj počet ľudí, ktorí ťažia Bitcoin s vidinou zisku. Tým sa zároveň sťažilo riešenie matematických úloh pre jednotlivcov a tak sa tí začali združovať do väčších celkov (tzv. mining pools). Tieto zoskupenia boli schopné vyriešiť problém rýchlejšie ako individuálni členovia. Každý člen je následne odmenený podľa množstva práce, ktoré pri ťažbe vynaložil. Viac ľudí ťažiacich Bitcoin, znamená bezpečnejšiu sieť, keďže každú transakciu musia schváliť vlastníci. Dnes poznáme ťažiacie celky aj pod označením „farmy“ alebo ťažiacie uzly (nodes).

Bitcoinmi sú odmenené ťažiacie uzly zakaždým keď vyriešia matematický problém a tým vytvoria nový blok. Ťažiar spolu s Bitcoinom získa aj transakčné poplatky z transakcií, ktoré uložil do vzniknutého bloku (čím ich zároveň potvrdil). V protokole (pravidlách) je však zapísané, že odmena v podobe Bitcoinov za každý nový blok sa kaž-

dé 4 roky delí dvoma. V rokoch 2009 – 2013 predstavovala odmena 50 BTC za blok, v rokoch 2013 – 2017 to bolo 25 BTC, dnes je odmena 12,5 BTC za blok (do roku 2021). Týmto vopred známym tempom bude v roku 2025 vyťažených 95 % všetkých Bitcoinov a v roku 2140 by mal byť vyťažený posledný zlomok. Ak sa za vyriešenie úlohy, každé štyri roky zmenší odmena v podobe Bitcoinu o polovicu a náklady na ťažbu zostanú nezmenené, resp. budú stúpať, znamená to, že náklady na jednotku sa budú každé 4 roky minimálne zdvojnásobovať. To by malo tiež vyvolať tlak na rast ceny, inak by bola ťažba čím ďalej, tým menej rentabilná. V tom okamihu sa môže vzdať ťažby niekoľko farmárov no pre zostávajúcich by bola situácia priaznivejšia. Keďže viac ťažiacich jednotiek znamená riešenie zložitejších matematických problémov.

V súčasnosti je na svete 9845 ťažiacich uzlov. Najviac z nich sa nachádza v USA (24,88 %). V Nemecku sa nachádza 17,7 % a v Číne 8,17 % všetkých známych ťažiacich streďísk. Ďalšími krajinami kde najviac prevláda ťažba sú Francúzsko, Holandsko, Kanada, Rusko, Veľká Británia a Japonsko. Pri 3,69 % fariem sa pritom nedá identifikovať ich

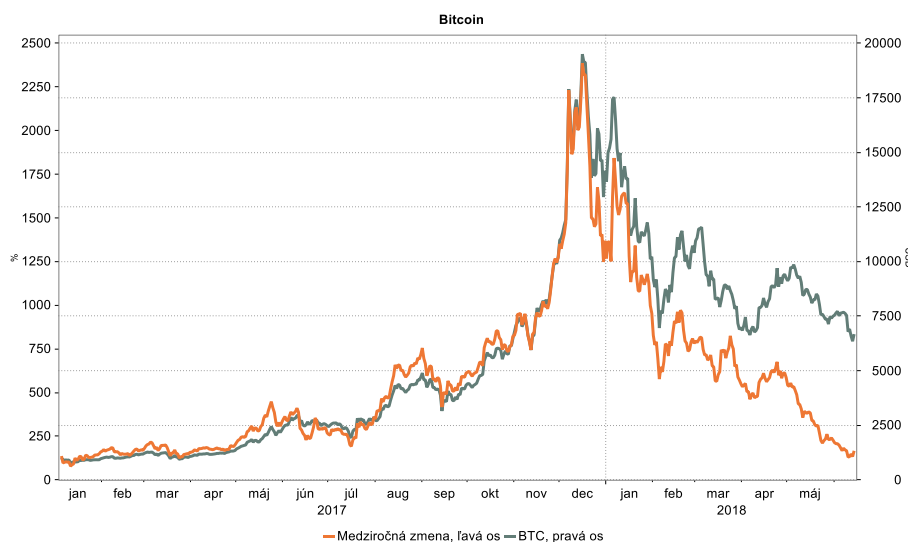
poloha. Tieto čísla však nehovoria o veľkosti či výkonnosti jednotlivých „kryptobaní“.

Najväčšia produkcia Bitcoinu (60-70 %) pochádza z Číny. Zároveň je dnes vyťažených už skoro 17 miliónov BTC. Na vyťaženie teda čaká ešte približne 20 % všetkých Bitcoinov.

Vzhľadom na volatilitu cien Bitcoinu a stále zvyšujúcou sa náročnosťou na energiu a chladenie zariadení pri ťažbe sa ťažba pomaly, ale isto, stáva menej rentabilná a pre jednotlivcov dokonca už stratová. Za spotrebovanú energiu pri ťažbe zaplatia viac ako získajú z vyťaženia časti Bitcoinov.

Ťažba Bitcoinu sa preto prirodzene presúva do oblastí, ktoré sú chladnejšie, čo napomáha chladeniu vybavenia používaného pri ťažbe. Druhým zásadným faktorom pri umiestení ťažobnej farmy je cena elektriny v danej oblasti. To všetko napomáha pri minimalizácii nákladov pri aj tak stále náročnejšej ťažbe. Význam však zohráva kvalita a rýchlosť internetového pripojenia ako aj legislatíva v danej krajine. O tom či sa ťažba oplatí alebo už nie v najväčšej miere rozhoduje cena.

Najväčší skok Bitcoin zaznamenal v roku 2017, kedy aj rapídne stúpol záujem o tento typ kryptomeny. Na konci roka 2017 (december) sa tak dostal na najvyššiu historickú hodnotu 19 497,4 dolárov za jednotku (v tom čase 16 514,82 eur). V januári 2018 bola ešte cena na úrovni 970 dolárov. Medziročný rast ceny dosiahol v decembri 2017 dokonca 2 384 %. Od začiatku roka 2018 však Bitcoin zaznamenáva prepád svojej hodnoty. Prepád zažíva aj kvôli skeptickému prístupu krajín, ktoré takejto mene neveria. Nedávno Google aj Facebook zrušili na svojich platformách všetky reklamy týkajúce sa investovania do kryptomien, čo tiež podmienilo ich prepád. Súčasná hodnota Bitcoinu je na úrovni 6 582,36 dolárov (5 583,95 eur).

Vyťaženie jedného Bitcoinu by na Slovensku stálo približne 4 746 dolárov (4 026,19 eur) podľa prepočtov agentúry Elite fixtures (vychádzala z priemernej ceny energie za kWh). Pri aktuálnej cene Bitcoinu na trhu (5 584 eur), by sa tak mohlo zdať, že je prevádzka takýchto baní ešte relatívne rentabilná. Do úvahy však treba vziať napríklad aj klímu na Slovensku. Ak teda do nákladov okrem energie zarátame ešte náklady na klimatizáciu (chladenie) priestorov a náklady na ľudí, ktorí by počítače nastavovali plus najvyššie náklady na obstaranie potrebnej ťažobnej techniky,

prestáva byť ťažba rentabilná. Otázny je samozrejme aj ďalší vývoj ceny Bitcoinu, ktorá od začiatku roka rapídne klesá.

Na vyťaženie jedného Bitcoinu je potrebných približne od 21 do 41 tisíc kilowatthodín. Je to však len hrubý odhad, keďže náročnosť na získanie sa neustále zvyšuje aj v závislosti od výkonu počítačov. Pre porovnanie je ročná spotreba energie domácností na Slovensku približne 20 tisíc kilowatthodín. Podľa priemernej ceny elektrickej energie v krajinách by mala byť ťažba najvýhodnejšia v rámci Európy na Ukrajine kde sú priemerné náklady energie na vyťaženie 1 BTC 1 852 dolárov. Naopak najvyššie náklady by mali byť na ťažbu v Južnej Kórei (26 170 dolárov), v Nemecku a Dánsku (14 275 dolárov) ale aj v Belgicku (13 482 dolárov). Aj napriek vysokým nákladom prebieha ťažba aj v uvedených krajinách (ako je vidno na obrázku vyššie). Dôvodom môže byť napr. vysoký prebytok elektrickej energie ktorú dokážu využiť na ťažbu. Uvedené náklady sú však len na elektrickú energiu potrebnú na vyťaženie 1 BTC. Abstrahujú teda náklady na techniku (počítače), chladenie či prácu a podávajú tak neúplný obraz o nákladoch ťažby.

Priemerný svetový čas na vyťaženie jedného bloku (a teda získanie 12,5 BTC) predstavoval v poslednom

týždni 9,44 minúty. Za jeden deň sa teda vyťažilo 152,5 blokov (24x60/9,44) čo predstavuje 1 906,25 BTC (152,5 x 12,5). Pri aktuálnej cene 5 584 eur na jeden Bitcoin, predstavuje svetový vyťažovaný objem (podľa aktuálnej trhovej ceny v danom dni ťažby) 10 644 500 eur za deň.

Ak by sa celá denná svetová produkcia vyťažila na Slovensku (hypoteticky), len na energiu by sme potrebovali 7 674 924,69 eur na deň (1 906,25 BTC x 4 026,19 eur/BTC). Znamenalo by to ale použitie celej svetovej kapacity na ťažbu priamo na Slovensku, čo by stálo bez mála niekoľko miliárd eur. Nehovoriac o ostatných nákladoch na chladenie. Pri priemernej spotrebe energie 30 tisíc kilowatthodín na jeden Bitcoin by sa tak za deň spotrebovalo 57,18 gigawatthodín energie. Toľko energie by spotrebovalo 2 859 000 domácností za celý rok (ak rátame s ročnou spotrebou domácností 20 kWh). Za celý rok sa tak na ťažbu Bitcoinu použije približne 20,87 terawatthodín energie. Pre porovnanie, ročná spotreba energie na Slovensku bola v roku 2016 na úrovni 30 terawatthodín.

Slovensko sa však na svetovej ťažbe podieľa necelými dvoma tisícinami. Možný denný výnos pripadajúci na Slovensko by tak mohol dosiahnuť 20 tisíc eur samozrejme v závislosti od technického vybavenia „farmárov“, keďže podiel ťažobných stredísk nevyjadruje aj ich výkonnosť. Slovensko však nedisponuje takým výkonom ako najväčšia farmy na svete. Ako sme už spomínali, najväčší podiel na vyťažennom množstve má Čína, kde sa odhadom vyprodukuje viac ako 60 % Bitcoinov. To by predstavovalo denný výnos vo výške okolo 6,4 mil. eur za predpokladu, že všetko vyťažené množstvo sa zároveň hneď aj predá.

Aj momentálne jednému z najvýkonnejších zariadení na ťa-

ženie (Dragonmint 16T) by samostatne trvalo vyťažiť jeden Bitcoin skoro päť a pol roka, nehovoriac o vyťažení celého bloku (12,5 BTC). Denný výnos pri použití tohto zariadenia samostatne by tak mohol dosiahnuť okolo 30 centov. Cena tohto samostatného zariadenia sa pohybuje na úrovni 2729 dolárov (2326,5 eur). Pre efektívnu ťažbu je preto potrebných omnoho viac takýchto zariadení. Pri súčasnej cene Bitcoinu prestáva byť ťažba pri nákupe aspoň troch takýchto zariadení

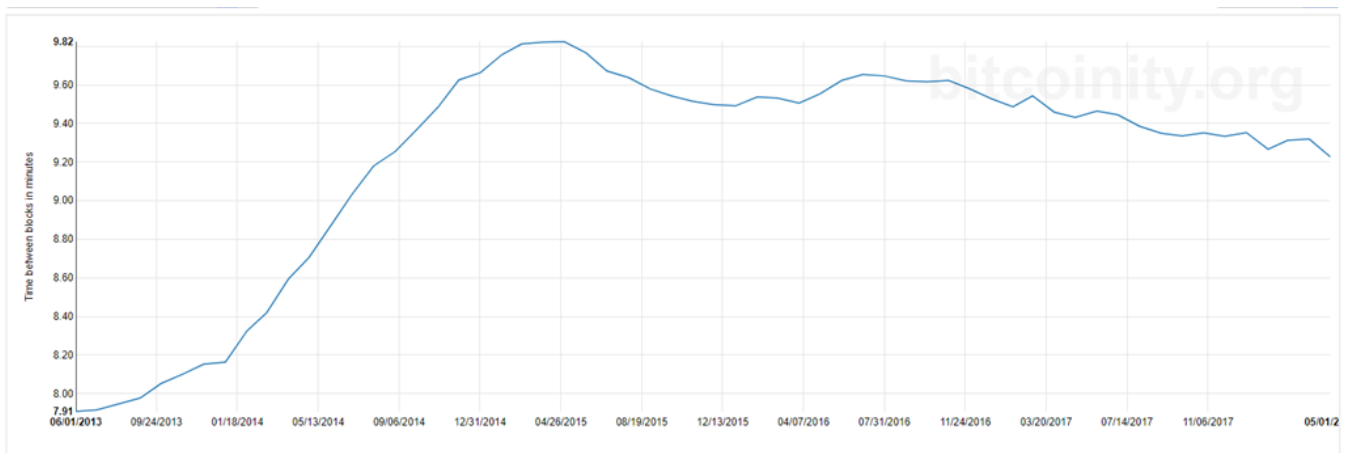
ní rentabilná.

Novým trendom je však presúvanie ťažby napr. na Island, ktorého prirodzene chladné prostredie napomáha chladeniu počítačov a elektrická energia je relatívne lacná (4746 dolárov na 1 BTC) a dá sa získať z rôznych prírodných zdrojov, napr. geotermálna energia.

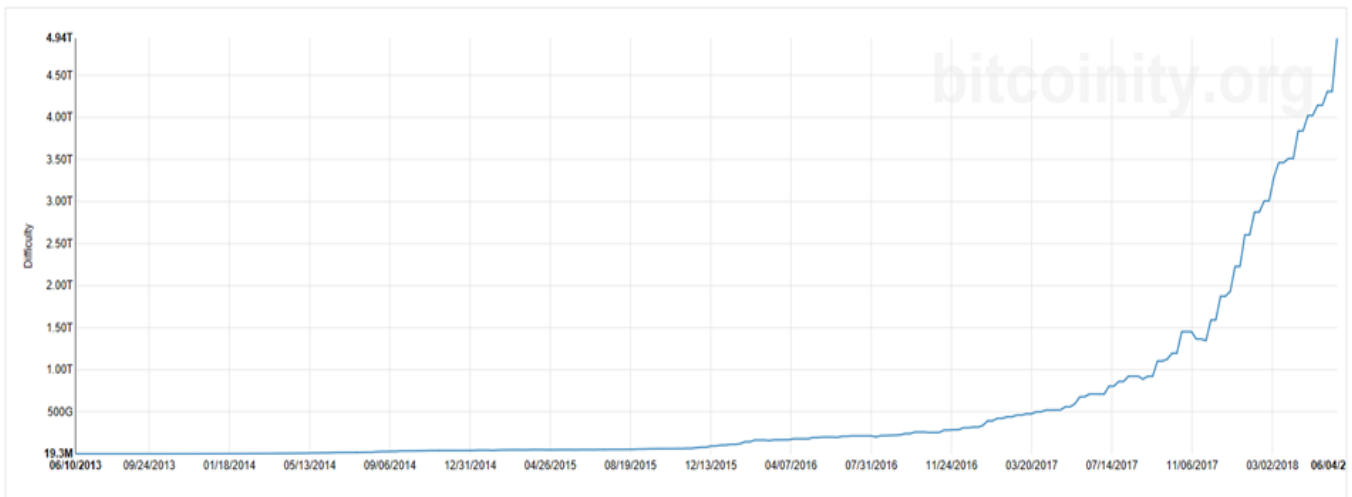
Bitcoin však dnes zažíva prepád aj kvôli skeptickému prístupu krajín. Nedávno Google aj Facebook zrušili na svojich platformách všetky rekla-

my týkajúce sa investovania do kryptomien, čo tiež podmienilo ich prepád. Taktiež niektoré vlády pristupujú k zdaniu zisku získaného z investovania do Bitcoinu. Jeho ďalší vývoj je preto otázny aj napriek predpokladanému rastu z hľadiska obmedzenosti množstva. (jv)

Priemerný čas vo svete na vyťaženie 1 bloku Bitcoinu (v minútach)

Vývoj náročnosti ťažby (výpočtu úloh) Bitcoinu

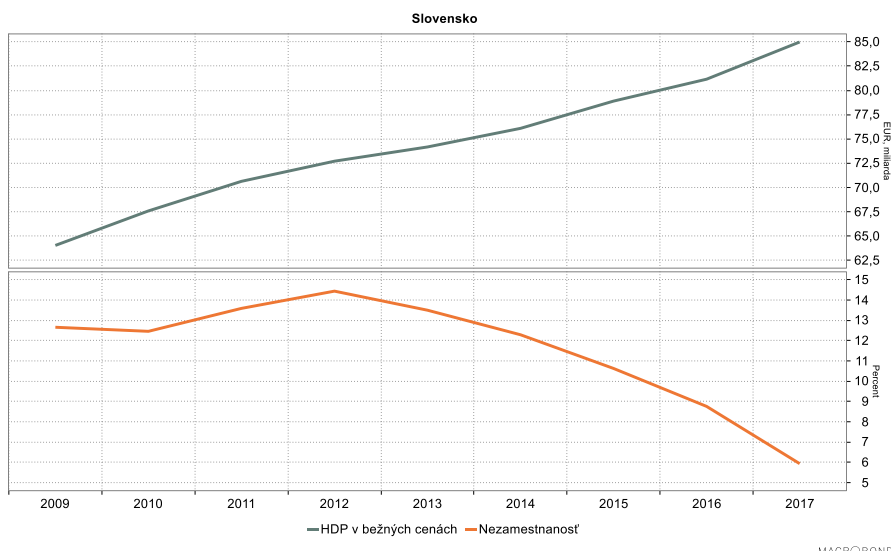

Rozpočet EÚ na obdobie 2021-2027

Nový návrh rozpočtu EÚ nie je pre Slovensko veľmi priaznivý. Nakoľko HDP Slovenska rástlo a taktiež nezamestnanosť klesala, očakávalo sa zníženie objemu balíka európskych peňazí. Nakoľko sa Slovensko približuje k stropu európskej životnej úrovne a práve nezamestnanosť dosahuje historické minimá, rozpočet pre našu krajinu bude výrazne nižší. Krajina má na sedem ročné obdobie rokov 2021 až 2027 dostať o 1,5 miliardy menej (13,7 mld.) ako v predchádzajúcom období. Výraznou zmenou bude, že rozpočet bude znížený o veľký príspevok Veľkej Británie, ktorá odchádza z EÚ. Británia je taktiež platcom do spoločnej pokladnice EÚ a dieru po brexite nebude možné zalepiť len úsporami. Po jej vystúpení by mala vzniknúť medzera okolo 12 až 15 miliárd eur ročne. Práve vystúpenie Británie z únie bude mať následky na prerozdelenie peňazí medzi ostatnými krajinami. Nová celková výška rozpočtu na obdobie rokov 2021 až 2027 dosiahne 1,135 bilióna eur, čo zodpovedá 1,11% HDP 27 – člennej únie. Po zohľadnení inflácie ide o porovnateľný objem finančných prostriedkov ako v prípade súčasného rozpočtu. Ak by sme prepočítali, koľko dostal

každý Slovák zo súčasného rozpočtu únie, tak by to činilo na jedného 689 eur ročne a naopak prispel doň sumou 128 eur. Zaradili sme sa tak na prvé miesto v čistom príjme na obyvateľa. Na ďalších miestach je Česká republika, Maďarsko, Lotyšsko, Bulharsko. Peniaze plynú teda aj druhým smerom a teda zo SR do EÚ. Konkrétne v roku 2015 prispelo Slovensko do rozpočtu EÚ sumou 608 miliónov eur. Zároveň pre EÚ vyzbieralo 119 miliónov eur na clách a poplatkoch za obchod s poľnohospodárskymi produktmi. Najviac do EÚ prispievajú krajiny Nemecko (28,2 mld. eur), Francúzsko (20,6 mld. ročne), Holandsko

(7,9 mld. eur). Z rozpočtu EÚ bolo na Slovensku v roku 2015 vynaložených 3,74 miliardy eur. Na regionálnu politiku išlo 3,09 miliardy (83%), výdavky na poľnohospodárstvo predstavovali 567 miliónov (15%), investície do výskumu a vývoja boli 62 miliónov z čoho 23 miliónov šlo na likvidáciu jadrových zariadení. Ďalej sa z eurofondov financovalo 130 km nových diaľnic, 660 km zmodernizovaných ciest, 79 km zmodernizovaných železníc, 1540 km kanalizačných sietí, 130 projektov na ochranu ovzdušia a mnoho ďalšieho. (pk)

Švajčiarske referendum o zmene bankového systému

Vo Švajčiarsku sa uskutočnilo v nedeľu 10.6. referendum, ktoré malo úplne zmeniť bankový systém. Iniciatíva nazvaná „suverénne peniaze“ – Vollgeld predstavovala zmenu, kde by komerčné banky prišli o možnosť vytvárať nové peniaze prostredníctvom poskytovania komerčných úverov a ukladania peňazí. Komerčné banky by smeli klientom požičiavať peniaze len do výšky rezerv, ktoré držia v centrálnej banke. Vklady či bežné účty by ľudia mali taktiež len v centrálnej banke. Monopolným tvorcom peňazí a poskytovateľom úverom by potom bol štát, respektíve

Švajčiarska národná banka. Idea, ktorá prišla pred štyrmi rokmi teda spočívala v tom, že čím viac peňazí bude tvoriť štát a čím menej komerčné banky, tým bude systém stabilnejší. Podľa návrhu by nutnosť stopercentného krytia úverov znížila riziko náhlych kríz, pretože v prípade straty dôvery klientov by banka mohla vyplatiť všetky vklady a nebolo by nutné ju sanovať z peňazí daňových poplatníkov. Výsledkom referenda je viac ako 75 percent hlasov Švajčiarov, ktorí zamietli tento kontroverzný návrh, ktorý teda nenahradí súčasný stabilný bankový systém. Celkovo hla-

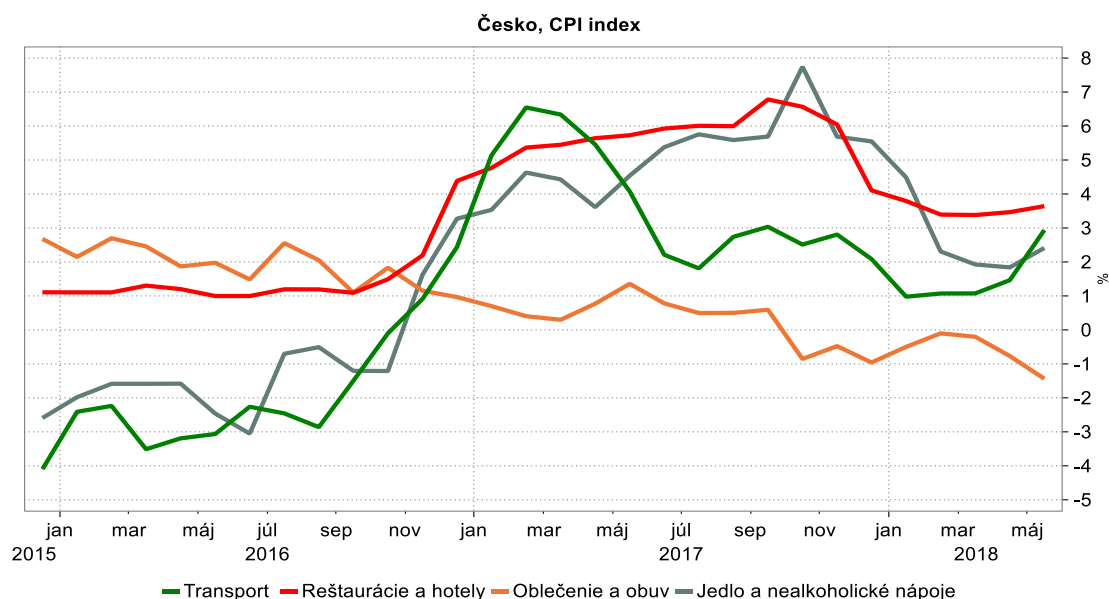
sovalo v krajine 1 821 835 obyvateľov. V referende sa súčasne rozhodlo aj o novelizovanom zákone týkajúcom sa online stávk a kasín. V ňom odhlasovali, že prístup na trh online stávkovania budú mať iba spoločnosti registrované vo Švajčiarsku. (pk)

Májová inflácia v ČR dosiahla 2,2%

Medziročná inflácia sa v ČR v máji zrýchlila na 2,2 percenta. Tempo rastu spotrebiteľských cien v Česku sa v máji zrýchlilo druhý mesiac po sebe. Index spotrebiteľských cien v máji v medziročnom porovnaní stúpol o 2,2 percenta po 1,9 percentom zvýšení v apríli. Tento vývoj ovplyvnili najmä nárasty cien potravín a nealkoholických nápojov v máji, ktoré medziročne vzrástli o 2,4 percenta. Taktiež doprava

pokračuje v rastúcom trende, kde ceny pohonných hmôt a olejov v máji narástli medziročne o 4,9 percenta. Naopak, ceny oblečenia a obuvi klesli o 1,4 percenta. V medzimesačnom porovnaní spotrebiteľské ceny v máji stúpili o 0,5 percenta. Túto zmenu ovplyvnili najmä vyššie ceny potravín, bývania a nealkoholických nápojov. Aj keď sa inflácia v máji zrýchlila na 2,2 percenta, neznamená to pre českú

ekonomiku žiaden problém. Ceny tovarov nemajú stále priestor na rast. Pokiaľ sa dostatočne neobnoví spotrebiteľský dopyt, nebudú mať ani obchodníci priestor na zvyšovanie cien. Medziročná inflácia v ČR zrýchlila spomedzi štátov únie ako jedna z najrýchlejších, spolu s Rumunskom, Slovenskom a Estónskom. (pk)

MACROBOND

Summit skupiny G7

V piatok 8.6. sa konal dvojdňový výročný summit skupiny G7, združujúcej hospodársky najvyspelejšie demokracie sveta. Skupinu G7 tvoria: Spojené štáty, Kanada, Japonsko, Nemecko, Británia, Francúzsko a Taliansko. Diskusiu mohlo skomplikovať najmä rozmanitosť očakávaní a predstáv účastníkov na čele s Donaldom Trumpom. Medzi hlavné témy patrili americké clá na dovoz ocele a hliníka ale nehody nastali aj v prípade pokračovania sankcií proti Rusku, ktoré bolo zo zoskupenia G8 vyradené v roku 2014 kvôli okupácii a anexii ukrajinského Krymu. Následne však americký prezident avizoval, že Spojené štáty neusilujú o obmedzenie zá-

padných sankcií proti Rusku, no vidí riešenia ako by Rusko mohlo docieľiť zrušenie sankcií a taktiež, že by sa mohlo opäť pripojiť ku G7. Všetkých sedem štátov sa po rokovaní okrem iného zaviazalo, že budú bojovať s protekcionizmom a zmodernizujú Svetovú obchodnú organizáciu WTO, aby bola spravodlivejšia. Na tému cieľ sa vyjadrili najmä zástupcovia Kanady a Francúzska, ktorí rázne odsúdili zavedenie sadzieb na oceľ a hliník a navrhli, že zasadnutie G7 by sa mohlo skončiť dohodou, z ktorej budú USA vylúčené. Kanadský premiér mal oznámiť, že záverečné vyhlásenie podpísalo napriek obchodným sporom so Spojenými

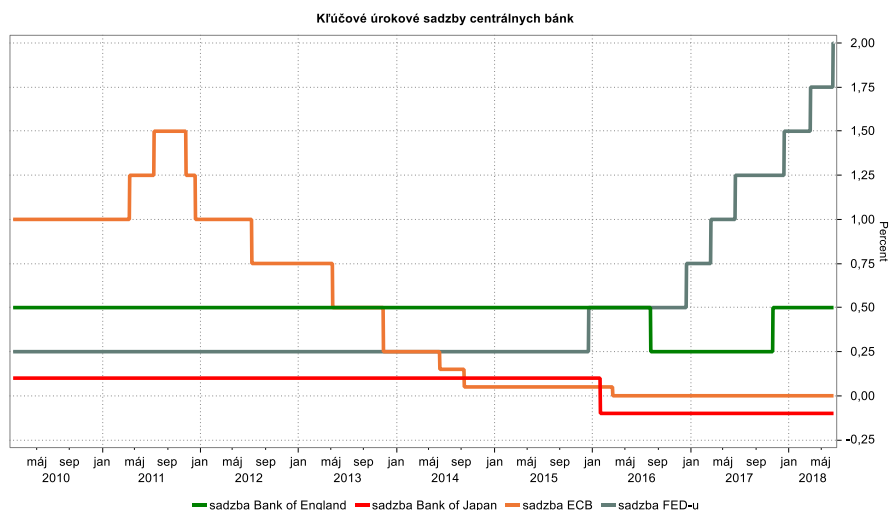
štátmi všetkých sedem členských krajín, napriek tomu, že USA spoločné vyhlásenie nemalo schváliť. Krajiny G7 vo vyhlásení konštatujú, že sa budú usilovať o zníženie colných bariér aj netarifných prekážok a dotácií. Vyhlásenie sa má ďalej týkať účinnejších pravidiel, ktoré by boli zacielené proti priemyselným subvenciám vedúcim k pokriveniu trhu. USA rokovalo najmä o spoločnom boji proti terorizmu, aj vzhľadom na nedávny manchesterský masaker. Trump sa mal tiež s britskou premiérkou Mayovou dohodnúť na novej obchodnej dohode pre obdobie po vystúpení Británie z EÚ. (pk)

Júnové zasadnutie Fedu prinieslo rast sadzieb

Základná úroková sadzba FED-u v USA sa zvýšila o štvrt percentuálneho bodu do rozpätia 1,75 až 2,00 percenta. Rozhodlo sa tak na poslednom zasadnutí, ktoré sa uskutočnilo stredu 13.6., kde sa tiež navrhli ďalšie dve zvýšenia úrokov v tomto roku a taktiež sú predpokladané aj ďalšie tri zvyšovania v budúcom roku. Od základnej úrokovej sadzby Fedu sa odvíjajú úrokové náklady pre podniky a spotrebiteľov. Vklady v bankách bývajú viac úročené, zatiaľ čo dlžníkom sa zdražujú pôžičky. Úročenie nadmerných rezerv vzrástlo len o 0,2 percentuálneho bodu, pretože trhová sadzba sa pohybovala nad cieľovým pásmom. Fed na zasadnutí zvýšil očakávania budúceho vývoja úrokových sadzieb. Pre tento rok počíta oproti marcu Fed s vyššou infláciou, vyšším rastom HDP a nižšou mierou nezamestnanosti. Pre budúci rok zase s vyššou

celkovou infláciou a nižšou mierou nezamestnanosti. Nakoľko má Fed takéto optimistické predpoklady, hodlá zvyšovať sadzby aj naďalej. Odozva prichádza aj zo strany trhu, kde výnosy z desaťročných dlhopisov mierne poskočili, no cez 3 % sa dostať nedokázali. Sklon výnosovej krivky ďalej klesá a teda trhy Fedu

z dlhodobšieho hľadiska neveria. Zlato mierne vzrástlo a akcie sú neutrálne. S vyššou prognózou úrokových sadzieb sa zvyšuje priesktor pre pozitíva zo strany Fedu, ktoré by mohli mať pozitívny dopad aj na dolár. (pk)

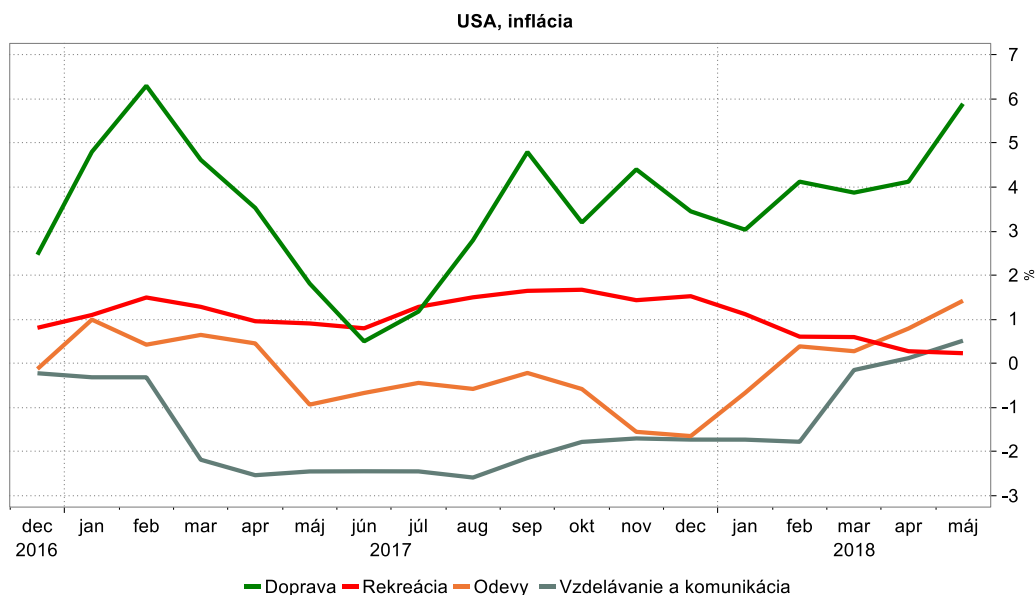
MACROBOND

Inflácia v USA dosiahla 2,8%

Medziročné tempo rastu inflácie sa v USA opäť zrýchlilo. Celková inflácia v USA vzrástla na 2,8 percenta, čo predstavuje najvyššiu úroveň za posledných 6 rokov. Index spotrebiteľských cien má od začiatku roka stúpajúci trend. V januári to bolo

2,1 percenta, vo februári to bol medziročný nárast o 2,2 percenta, v marci 2,4 percenta a v apríli 2,5 percenta. Za rastom môžeme vidieť najmä rast ceny v doprave a to takmer 5,9 % medziročne. Rovnako nad priemerom boli aj ceny býva-

nia. Ak by sa táto inflácia udržala nad dvoma percentami, FED by mohol pokračovať v zvyšovaní úrokových sadzieb o 25 bázických bodov, ako aj udržanie kurzu postupného ťahovania monetárnej politiky. (pk)

MACROBOND

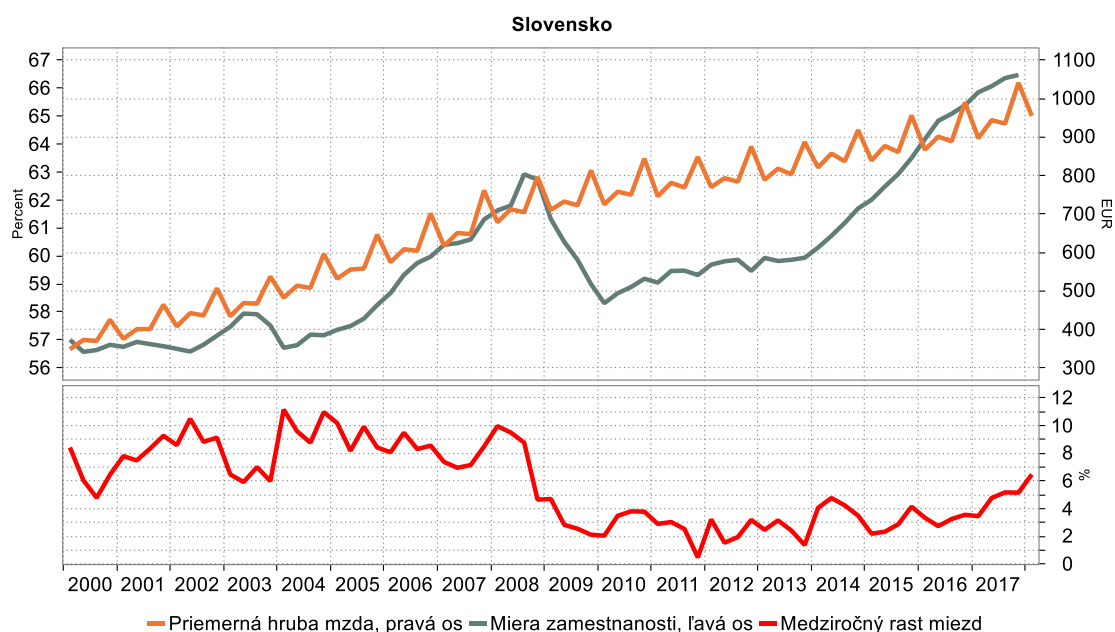

Vývoj zamestnanosti a miezd na Slovensku

Zamestnanosť v priemysle v apríli medziročne stúpila o 2,9%. V priemere za štyri mesiace roku 2018 v porovnaní s rovnakým obdobím roku 2017 vzrástla zamestnanosť aj v ostatných odvetviach a to v informačných a komunikačných činnostiach o 8,7 %, v doprave a skladovaní o 8,6 %, predaji a oprave motorových vozidiel o 7,4 %, stavebníctve o 2,5% .

Za rovnaké obdobie sa zvýšili aj mzdy a to konkrétne v informačných a komunikačných činnostiach o 8,6% (na 1903eur), v ubytovaní o 7,4% (693eur), v priemysle o 5,9% (1054 eur), stavebníctve o 5,7% (672eur). Priemerná mzda v priemysle v apríli vzrástla o 5,4% na 1094 eur. Celkové tržby v priemysle sa za štyri mesiace roku 2018 medziročne zvýšili

o 0,5% a naopak medzimesačne v apríli klesli o 4,1%. Vývoj ovplyvnil rast v dodávke vody, čistení a odvoze odpadových vôd, odpadov a službách odstraňovania odpadov o 1,9 %, priemyselnej výrobe o 1,5%. Naopak pokles nastal v dodávke elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu o 5,3% a v ťažbe a dobývaní o 4,4%. (pk)

MACROBOND

Životné minimum na Slovensku rastie

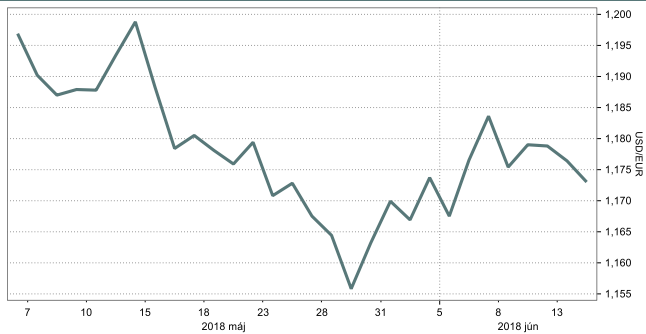
Nový návrh opatrenia rezortu práce a sociálnych vecí o úprave súm životného minima, bol predložený ministerstvom práce do pripomienkového konania. Životné minimum na dospelú osobu sa od začiatku júla tohto roka zvýši o 2,8 percenta, teda o 1,59 eura na 205,07 eura. Pri druhej spoločne posudzovanej osobe pôjde o nárast o 3,9 eura na 143,06 eura a na nezaopatrené dieťa, alebo zaopatrené nepĺnoleté dieťa sa suma životného minima zvýši o 2,55 eura na 93,61 eura. Vzhľadom na to, že sa zvýši životné minimum o 2,8 percenta, sa v podobnej miere zvýši aj daňový bonus na dieťa, nezdaniteľná časť základu dane, výška minimálnych

dôchodkov, suma minimálneho predčasného dôchodku, či prídavok na dieťa a rodičovský príspevok. Nezdaniteľná časť základu dane bude na rok 2019 predstavovať 3937,34 eura, čo je oproti tomuto roku nárast o 107,32 eura. Hranica minimálneho predčasného starobného dôchodku, ktorá je stanovená ako 1,2 násobok životného minima, sa od budúceho mesiaca posunie z 239,40 na 246,10 eura. Životné minimum sa upravuje k 1.júlu o koeficient rastu čistých peňažných príjmov alebo o koeficient rastu životných nákladov nízkopríjmových domácností podľa toho, ktorý z týchto údajov je nižší. Za posledných desať rokov výška život-

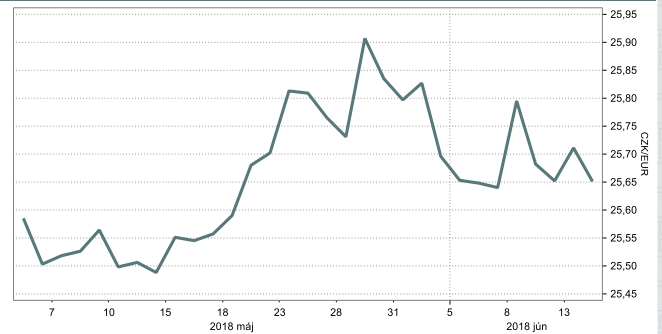
ného minima vzrástla o viac ako 35 eur, čo však v prepočte nepokrylo ani dosahovanú infláciu. V porovnaní s Českou republikou je SR na tom však lepšie. V ČR je výška životného minima u jednotlivca 3410 Kč (132,21 eura), pre prvú osobu v domácnosti 3140 Kč (121,74), pre druhú a ďalšiu osobu, ktorá nie je nezaopatrením dieťaťom je to 2830 Kč (109,72 eura). Konkrétne v ČR sa výška životného minima nezvýšila od roku 2012. Pre porovnanie s jednou s najvyspelejších ekonomík Nemeckom, kde je výška minima stanovená na 416 eur mesačne, čiže dvojnásobok ako v SR. (pk)

AKTUÁLNÝ VÝVOJ NA TRHOCH

EUR/USD

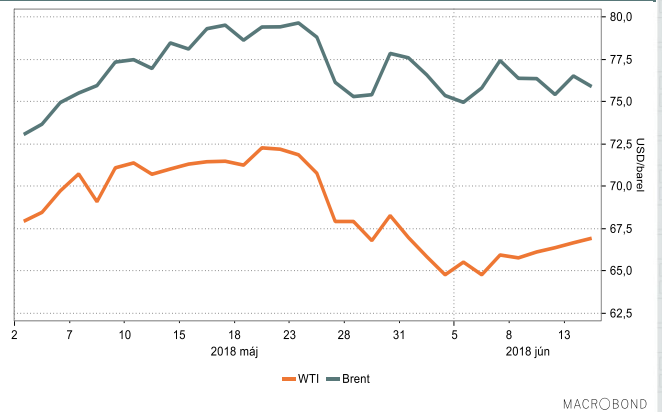
EUR/CZK

ZLATO

ROPA

SLOVENSKO

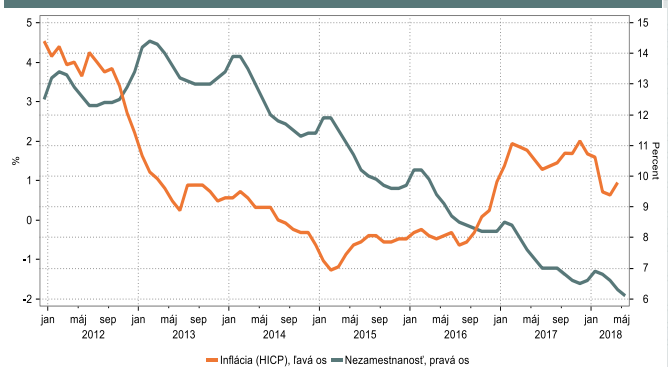
ČESKÁ REPUBLIKA

MAĎARSKO

POL'SKO

SPRÁVY Z FINANČNÝCH TRHOV

- Juhokórejská spoločnosť LG prostredníctvom akvizície získala spoločnosti c2i a ZKW za približne 1,1 miliardy eur. Ide o spoločnosti v oblasti výroby komponenty do automobilov (kompozitné materiály, svetlá). Ich odkúpením plánuje rozšírenie oboch závodov čo znamená dodatočné investície a nové pracovné miesta.
- Daniel Křetinský znižuje svoj podiel v spoločnosti EP Industries na 30 % (v súčasnosti 60 %). EP Industries sa odčlenila v minulosti od EPH (Energetický a priemyslový holding) kedy sa oddelili rozdielne činnosti. EP Industries sa venuje výrobe autobusov a železiarstvu či odpadovému hospodárstvu. Křetinského podiel by mali prevziať súčasní manažéri EP a EPH. Tržby spoločnosti boli v roku 2016 v objeme 13 miliárd českých korún (cca 500 mil. eur)

Tento dokument je publikovaný pre spoločnosti skupiny BENCONT , a môže byť reprodukováný a ďalej šírený len s jej písomným súhlasom. Informácie v tomto dokumente boli získané z externých zdrojov, ktoré boli spoločnosťou považované za spoľahlivé.

Matúš Jančura

Hlavný analytik, Bencont INVESTMENTS
jancura@bencont.sk

Jozef Prozbík

Analytik, Bencont INVESTMENTS
prozbik@bencont.sk

Analytici:

Nebesník Martin
Bruchánik Rudolf
Krčmárik Peter
Vražda Ján

Vajnorská 100/A
831 04 Bratislava
www.bencont.sk

BENCONT INVESTMENTS

BENCONT GROUP

BENCONT DEVELOPMENT